

<p>محل الصاق عکس</p>	<p>گزارش چکیده پایان نامه / رساله فارسی و انگلیسی</p>						 دانشگاه خوارزمی دانشکده حقوق و علوم سیاسی
<p>۱۴۰۲/۰۶/۱۲</p>	<p>تاریخ دفاع:</p>	<p>کارشناسی ارشد</p>	<p>مقطع تحصیلی:</p>	<p>مطالعات زنان</p>	<p>رشته تحصیلی:</p>	<p>فاطمه مجیدی</p>	<p>نام و نام خانوادگی دانشجو:</p>
<p>سرکار خانم دکتر حاجی پور</p>		<p>نام استاد/ اساتید داور</p>	<p>خانم دکتر سودابه رضوانی</p>	<p>نام استاد مشاور</p>	<p>خانم دکتر غنی زاده</p>	<p>نام استاد راهنما</p>	
<p>مطالعه تطبیقی حقوق کودکان همراه مادران محبوس در ایران و انگلستان</p>							<p>عنوان پایان نامه / ساله:</p>
<p>بیان مسئله:</p> <p>موضوع حضور کودک در کنار مادر زندانی مسئله‌ای چالشی است که مورد توجه پژوهشگران حوزه‌های حقوق، جامعه‌شناسی و روانشناسی بوده است. به دلیل حساسیت‌های زیاد گروه هدف که کودکان هستند، نیاز به مطالعه و بررسی تطبیقی و استفاده از تجربیات و قوانین کشورهای دیگر در این حوزه وجود دارد. کودکان مادران زندانی شامل دو گروه عمده هستند. اول گروهی که به جهت سن کم یا به دلیل نبود سرپرست دیگر در کنار مادر در زندان زندگی می‌کنند. دسته‌ی دیگر کودکانی که در بیرون از زندان زندگی می‌کنند اما مادر آن‌ها زندانی است. تأثیر بسیار زیاد و غیرقابل انکار دوره‌ی کودکی بر تربیت و شخصیت اجتماعی فرد در آینده، اهمیت پرداختن به این مسئله را دوچندان می‌کند. کودکان از بدو تولد نیاز به محیط امن و آرام خانه دارند و این امنیت را اغلب از مادر دریافت می‌کنند. حضور در شرایطی که مادر درگیر پروسه دادگاه و رفتن به زندان است، کودکان را دچار تنش و اضطراب می‌کند. یکی از اصول اولیه تربیت کودک ثابت بودن فرد نگهداری کننده از کودک است که در اغلب این خانواده‌ها مقدور نیست. حضور کودکان در زندان و یا دور بودن از مادر هر دو تأثیرات منفی فراوانی می‌تواند بر او تحمیل کند.</p> <p>کودکان دارای نیازهای اولیه‌ای هستند که در صورت عدم تأمین یا دریافت پاسخ دیر هنگام، دچار اختلال و مشکلاتی می‌شوند. اگر از زاویه‌ی هرم مازلو به نیازها نگاه کنیم، این کودکان عمدتاً در سلسله مراتب «نیازهای ایمنی»، «نیاز به عشق و دوستی» و «نیاز به احترام» در معرض خطر هستند. مطالعات نشان می‌دهد این کودکان در آینده بیشتر در معرض بزهکاری قرار دارند. علاوه بر این احتمال ابتلا به اختلالات ذهنی و آسیب‌های آموزشی در این کودکان بیشتر است. بر این اساس می‌توان نتیجه گرفت که این کودکان نیازمند حمایت از سمت قانون‌گذار هستند و این موضوع ایجاب می‌کند که مطالعاتی از جنبه‌های مختلف و با سنجش دقیق اثرات مثبت و منفی مترتب بر تصمیمات مختلف صورت پذیرد.</p> <p>در این پژوهش بر آنیم تا با استفاده از رویکرد بررسی تطبیقی به مطالعه این موضوع بپردازیم. این تطبیق بین قوانین و شرایط در این حوزه در کشورهای ایران و انگلیس انجام شده است. انتخاب کشور انگلیس برای این مطالعه سه دلیل عمده داشته است. اول این که با جستجو در منابع انگلیسی، مقالات بیشتری در</p>							

مورد این کشور در مقایسه با کشورهای دیگر پیدا کردیم. دلیل دیگر این که انگلیس یکی از کشورهای پیشرو در زمینه‌ی حمایت از کودکان مادران زندانی است و ادعای بهره‌گیری از روش‌های جدید و مجازات‌های جایگزین دارد. در آخر نیز باید اشاره کرد که کشورهای مثل استرالیا و کانادا نظام حقوقی نزدیکی به انگلیس دارند و بر این اساس شاید بتوان از مطالعات این کشورها نیز در این زمینه نیز بهره برد اگر چه رویکرد اصلی در این پژوهش تطبیقی است اما برای به دست آوردن اطلاعات در مورد کشور ایران بخشی از کار به صورت بررسی میدانی صورت می‌پذیرد. با بررسی میدانی و حضوری در زندان‌های ایران و بررسی بند زنان زندانی و بند مخصوص کودکان، به اطلاعات مهم و قابل توجهی می‌توان دست یافت. باید توجه داشت که این کودکان مورد توجه نبوده و اطلاعات شفاف و موثقی در این زمینه حتی در برخی از کشورهای توسعه‌یافته تا همین سال‌های اخیر وجود ندارد.

حضور در زندان زنان و بخش مادران و مصاحبه با آنان و بررسی مستقیم رفتار این کودکان در فضای زندان و در ارتباط با همسالان خود و مصاحبه با مادران آنها و بررسی شرایط روحی و خلیات و توقعات و انتظارات آنها از فضای زندان و انتقادات آنها، این فرصت را ایجاد می‌کند تا به صورت مستقیم با وضعیت این مادران و کودکان در ایران روبرو شویم.

مطالعه تطبیقی و مقایسه‌ای قوانین و حقوق این کودکان در ایران و انگلیس امکان دید چندجانبه و نگاه اصلاحی را در این حوزه به ما می‌دهد. کودکان زندان را می‌توان کودکانی قلمداد کرد که همراه مادران شان در زندان نگهداری می‌شوند. بر اساس قوانین بسیاری از کشورها، به مادران زندانی این حق داده شده است که کودک خود را تا سن دو سال خود در زندان نگهداری کنند. این قانون، در ایران نیز اجرا می‌شود. بعد از دو سال، در صورتی که زندانی، خانواده‌ای در بیرون از زندان داشته باشد، کودک به آنها تحویل داده می‌شود، در غیر این صورت نگهداری کودک همراه مادر ممکن است تا ۶ سالگی نیز ادامه پیدا کند و بعد از آن، کودک برای گذراندن مدرسه، به بهزیستی تحویل داده می‌شود. به عنوان نمونه از حمایت‌های قانونی برای ایجاد شرایط بهتر برای این کودکان که در «کودکان زندانیان: برای کشور انگلستان پیشنهاد شده‌اند می‌توان به موارد زیر (Kincaid ۲۰۱۹) «اصلاح یک نظام معیوب: اشاره کرد

1. اطلاع حاصل کردن دقیق دادگاه از تعداد و وضعیت فرزندی که از به زندان رفتن والدین متأثر می‌شوند و تعیین تکلیف آنان
 2. اطلاع رسانی به نهادها، سازمان‌ها و موسسات محلی و تعیین تکالیف مشخص برای آنها برای خدمت‌رسانی به کودکانی که سرپرست آنها در زندان به سر می‌برد.
 3. انجام خدمات مشاوره‌ای مشخص برای جلوگیری از بزهکاری کودک
 4. ایجاد صندوق‌های حمایتی برای این کودکان
 5. ایجاد محیط‌های مخصوص برای نگهداری از مادرانی که دارای فرزند کوچک هستند
- به عنوان نمونه‌های دیگری از حمایت‌های قانونی می‌توان در نظر گرفتن مجازات‌های جایگزین حبس برای مادران محبوس اشاره کرد. ایجاد محیط یا امکانات جدید در زندان نیز می‌تواند به عنوان یک راهکار مورد نقد و بررسی قرار بگیرد.

در بعضی از کشورها قانون حمایت از کودکان وجود دارد اما در برخی کشورها این کودکان مورد حمایت قانونی واقع نمی‌شوند. عده‌ای معتقدند اطلاق عنوان کودکان مادران زندانی برای این کودکان بار روانی اجتماعی منفی برای آنها ایجاد می‌کند و آنها را از بعضی حقوق طبیعی خود در کودکی و حتی

<p>بزرگسالی محروم می‌کند. (میرحسینی، ۱۳۹۸) در تیرماه سال ۱۳۹۶، چندین سازمان و نهاد حقوق بشری پیشنهاد داده‌اند که روز ۲۶ تیر به عنوان روز مادران زندانی در تقویم مبارزات مدنی ایران ثبت شود. گرچه اینکار رسمی نبوده و فقط یک حرکت سیاسی و افراطی بوده که نتیجه‌ای در پی نداشته است. (رادیو ((زمانه، ۱۳۹۶</p> <p>لازم به ذکر است که حقوق کودک در فرهنگ‌ها و کشورها و ادیان مختلف بسیار متفاوت است و در طیف وسیعی قرار دارد. این تفاوت به دلیل تفاوت در مصالح کودک است. در کشور ما مصالح از فقه و احکام اسلامی دریافت می‌شود. این موضوع حتماً باید در یک بررسی تطبیقی لحاظ شده و مورد توجه قرار گیرد. طبق آمار غیر رسمی حدود ۲۰۰ کودک زندانی در ایران در کنار مادرانشان زندگی می‌کنند. این پژوهش می‌تواند پایه‌ای برای پژوهش‌های بعدی در جهت ایجاد امکانات برای اعمال تنبیهات جایگزین زندان در جهت بهبود شرایط زندگی مادر و فرزند و حذف فشارهای مضاعف ناشی از عواطف مادری باشد. امیدواریم نتایجی که در این پایان‌نامه با بررسی شرایط مادران زندانی در زندان‌های ایران به خصوص زندان قرچک که مادران در آنجا حضور دارند به آن رسیده‌ایم، بتواند گامی در جهت بهبود شرایط برای کودکان مادران زندانی و آینده‌ی این کودکان بشود.</p>	
<p>روش پژوهش:</p> <p>روش تحقیق این پژوهش به صورت توصیفی تحلیلی و میدانی است. از یک سو قوانین مرتبط و اثرگذار بر کودکان مادران محبوس در زندان در ایران و انگلیس جمع‌آوری و مطالعه می‌شود. از دیگر سو با انجام مشاهده میدانی مستقیم زندان و شرایط کودکان و نیز انجام مصاحبه با مادران محبوس و مسئولان بخش زندان زنان قرچک و رامین، به جمع‌آوری مهم‌ترین نیازها و چالش‌های وضع موجود برای این کودکان می‌پردازیم.</p>	
<p>کودکان مادران محبوس به عنوان که در معرض آسیب‌های روحی-روانی، آموزشی، تربیتی و ... مختلفی هستند، نیازمند حمایت قانونی هستند</p> <p>این حمایت‌های قانونی خلاءهایی دارند و نیازمند بهبود و ارتقاء هستند. این مسئله در ایران به اندازه مورد توجه قرار نگرفته است و با توجه به اهمیتی که اسلام و انقلاب اسلامی برای حفظ کرامت انسانی انسان‌ها قائل است، ضرورت توجه کافی به حمایت‌های قانونی از کودکان در معرض و امکان شکوفایی آسیب دو چندان است.</p>	<p>سؤال و فرضیه تحقیق:</p>

<p>در ابتدا کلیات و نظریات روانشناسی و اسلامی مورد بررسی قرار گرفته است و با مطالعه موردی در ایران و بررسی شرایط انگلستان به بررسی تطبیقی و مقایسه ای این دو کشور پرداختیم</p>	<p>روند پژوهش:</p>
<p>شرایط اقتصادی کشورها و بودجه ای که هر کشور برای سازمان زندان ها در نظر گرفته است، تاثیر مستقیمی بر روی رفاه و امکانات و شرایط عمومی زندان و کودکان دارد. یکی از دلایل بسیار مهم عدم جداسازی بند مادران از دیگر زندانیان زن، کمبود مکان و بودجه ای کافی برای این کار است</p>	<p>مهمترین یافته ها :</p>

تائید استاد راهنما

